

FINNSAM-konferensen i Glava hösten 2001

Rapport: Tor Eriksson, Örebro

Fredagen den 28 september

En Cadillac stannade nere vid grinden utanför min sommarstuga i Löa. Bilen och bilens förare Kjell Nordqvist, skulle föra mig till Glava i västra Värmland, där höstens Finnsamträff anordnades. Vi följde vägbeskrivningen över Arvika och ner på västra sidan om Glafsforden. Det stod sedan ett stort plakat vid Birkekleva, där vi skulle hålla till över helgen. Kom man däremot från andra hållet, vilket många gjorde eller om mörkret hade fallit var det inte lika lätt att hitta fram. Flera sådana episoder berättades om senare på kvällen. Vid ankomsten till Birkekleva, som är ett f.d. hem för efterblivna, serverades varm köttsoffa med smörgåsar i matsalen. Tyvärr hade enbart ett tjugotal personer anmält sig till konferensen, men vi som kom dit gjorde det bästa av situationen. Birkekleva är numera delvis vandrarhem och därför inkvarterade vi oss i vandrarhemsdelen av anläggningen. Sedan följde några timmars trevlig samvaro med bl.a. ett ledningsgruppsmöte och samtal i friare form.

Lördagen den 29 september

Frukosten som bestod av frostigt bröd och filmjök intogs före avresan ut på Glaskogen. Att det var en mycket kall morgon kände man senare under resan. Glaskogen är ett vidsträckt vildmarksområde med stora och små sjöar, rinnande vattendrag och stora skogar. Det var en lite märklig känsla att åka runt i en Cadillac på finnskogen, men det kan ju också vara en upplevelse. Första stopp efter vägen blev Sölje, där vi bl.a. fascinerades av en stor ask nära bygdegården. Färden gick sedan vidare till Gängene, där vi sökte upp platsen för bosättningen. Bilarna rullade mot Nordtorp, där kaffet smakade gott efter dagens kyliga inledning. Nordtorp ligger vid en gammal finnväg som slingrar sig genom skogen.

Efter att bilkaravanen hade letat sig fram på de små skogsvägarna ett stycke till kom vi så småningom fram till Lenungshammar. Vi hade nu åkt ungefär halvvägs på dagens rundtur. Således smakade det mycket bra med ett par tallrikar vällagad motti. Peter Olausson som vägledde oss runt på finnskogen delgav oss Glaskogens historia i korthet. Vi fick bl.a. reda på att namnet "Gla" kommer av glittring, ljusning i landskapet. Intill Lenungshammar finns Karl XII:s stuga, flyttad från Råtakan i Långseruds socken. Här sägs krigarkonungen ha hälsat på som hastigast. En vidare färd genom det vackra landskapet förde oss till Östra Mörtnäs, där gårdsägaren tog emot oss. Här betraktades ett gammalt hus från 1600-talet. Birger försökte utreda husets historia med hjälp av byggnadsdetaljer. Ett klapprä med inristningar föranledde likaså en del intressanta diskussioner. Den sista platsen vi besökte blev Halvardsnäs med ett betagande läge ovanför sjön. En liten smedja fanns här att beskåda.

Så avslutades heldagsutflykten och vi återvände till Birkekleva i Glava igen. Efter kaffe och Finnsammöte dukades middagen fram till vår glädje. Urban Andersson läste sedan dikter och sjöng lite visor. Det var ett trevligt inslag på lördagskvällen. Dikterna var tänkvärda. En av dem handlade om kaffebryggandets historia. Peter Olausson läste sedan en berättelse om Nordtorp, där vi varit tidigare under dagen. Kvällen fortsatte så på vandrarhemmet med lite kex, ost, vindruvor och te.

Söndagen den 30 september

Gösta Johannesson har skrivit en bok om flykting- och kurirtrafiken över gränsen under andra världskriget. Ur den berättade han om fängslade människoröden. Vi fick inblick i hur fruktansvärt svårt det måste ha varit att upprätthålla kontakten mellan den norska motståndsrörelsen och exilregeringen i England. Det var mycket farligt att hjälpa flyktingar att ta sig över gränsen till Sverige. Efter dagens inledande föredrag följde kaffe en trappa ner i huvudbyggnaden och sedan porträtterades finnskogsförfattaren Arvid Ernvik av Arne Vannevik. Arvid skrev mycket om Glaskogen, och det verkar förövrigt som om det var han som myntade det namnet på området.

Peter Olausson hade redan blivit avtackad för sitt arbete med konferensen och innan vi nu gick för att äta lunch överlämnades en bok till Lillan Augustsson, som också varit medansvarig för den här sammankomsten. Vi lämnade så Birkekleva och Glava för återresa mot Arvika. Eftermiddagen bjöd nämligen på en rundvandring på Såguddens friluftsmuseum. Friluftsmuseet som invigdes 1923 består av ett stort naturområde med ett tjugotal byggnader från olika tidsepoker. Här finns bl.a. rökstuga, skvaltkvarn, smedja, stolpbod, kölna, visthusbod och en bastu. Förra hösten stod vattnet högt vid Sågudden, då Arvika drabbades av en kraftig och långvarig översvämning. Spåren syntes alltså på vissa ställen.

Såguddens rökstuga är flyttad 1913 från Spettungen i Lekvattnets socken. Huset består av rökstuga, kåve, förstuga och svenskstuga. Vi betraktade huset med stort intresse innan vi gick över till museets samlingar inrymda i Storbondgården Öststuga från Berg i Ny socken. Byggnaden, som är uppförd 1811, är en ståtlig anläggning i fyra plan. I huset finns bl.a. en kyrksal med unika föremål från medeltiden, som t.ex. triumfkrucifix, smidda gravkors och skulpturer. Här finns bland många andra mycket sevärda saker en madonna från 1350-talet skuren i lövträ. I Gästabudssalen med sina vackra målningar drack vi sedan vårt kaffe före uppbrottet från Arvika. Det här blev en väldigt trevlig konferens trots att det var så få deltagare. Förhoppningsvis blir det ändå något fler personer som kommer nästa gång vi ses.

